

TEKST 23: Ibn Ishaq o.a. om fordrivelsen af Qainuqa-stammen¹

Ibn Ishaq (ca. 704-767) var arabisk historiker og skrev en biografi (sira) om profeten Muhammed, Sirat Rasul Allah ("Guds sendebuds liv"). Dette værk er en central kilde til islams tidlige historie og Muhammeds liv. Al-Waqidi (d. 823) var ligeledes arabisk historiker, der skrev et værk inden for den såkaldte Maghazi-litteratur – Kitab al-Tarikh wa al-Maghazi ("Bogen om historien og plyndringstogterne") om profeten Muhammeds krigstogter. Al-Waqidis beretninger omhandler ofte mange af de samme begivenheder, der omtales hos Ibn Ishaq, men i en form, der må anses for mere oprindelig end hos Ibn Ishaq. Ibn Sa'd (784-845) var historiker og forfattede et omfattende værk (Kitab al-Tabaqat al-Kabir) om store muslimske personligheder, herunder profeten Muhammed. Al-Tabari (838-923) var historieskriver, retslærd og koranfortolker. Som historieskriver er han primært kendt for sin universalhistorie – Ta'rikh al-rusul wa-l-muluk ("Profeternes og kongernes historie"). Heri beskriver han bl.a. Muhammeds liv og islams tidligste historie. I nedenstående uddrag citerer flere af forfatterne ligeledes passager fra Koranen (her med kursiv).

15 [Ibn Ishaq – Qainuqa-stammen afviser Muhammed efter slaget ved Badr:]

Da Gud knuste Quraysh ved Badr, samlede budbringeren, da han kom til Medina, jøderne på Banu Qainuqas markedsplads og opfordrede dem til at tage imod islam, før Gud gav dem samme behandling, som han havde givet Quraysh. De svarede: "Snyd ikke dig selv, Muhammed. Du har dræbt et antal uerfarne fra Quraysh-stammen, som ikke vidste, hvordan man kæmper. Men hvis du kæmper mod os, vil du erfare, at vi er mænd, og at du har mødt din lige." Så nedsendte Gud dette om deres ord [Koranen, sura 3,12:]

25 *12. Sig til de, der er vantro: "I vil blive besejret og samlet i Helvede, et elendigt hvilested." I fik et tegn i de to hærskarer, der mødtes²: den ene part kæmpede på Guds vej og den anden var vantro, der så to gange deres antal med deres egne øjne. Gud vil med Sin hjælp give styrke til hvem, Han vil. I dette er der en advarsel til den opmærksomme.*

30 [Al-Waqidi om den anspændte situation:]

Under disse anspændte forhold begav en arabisk kvinde, der var gift i Medina, sig til Banu Qainuqas marked, og satte sig der hos en guldsmed med sine smykker. Da flængede en jøde ubemærket bagsiden af hendes kjole til krydset med en spids torn, således at folk kom til at le, da hun rejste sig op og hendes nøgenhed blev synlig. Derpå dræbte en muslim skadevolderen, men jøderne sluttede sig sammen og dræbte til gengæld muslimen og opgav freden og forskansede sig i deres fæstninger. Nu drog Muhammed ud mod Qainuqa - efter åbenbaringen [af Sura 8,58³], som al-Zuhri-Urwah berettede.

40

¹ Historien om fordrivelsen af Qainuqa-stammen genfindes ligeledes i hadith-litteraturen: Bukhari 5:59:362; Muslim 19,4363 og 4364.

² I slaget ved Badr

³ Tekst 22

[Ibn Sa'd - Muhammed får en åbenbaring og drager mod Qainuqa-stammen:]

5 Så [gennemførtes] Allahs budbringers togt mod Banu Qainuqa, lørdag midt i [måneden] Shawwal, efter påbegyndelsen af det tyvende måned efter Udvandringen. Disse mennesker var jøder og allierede Abdallah Ibn Ubaïy Ibn Salul.⁴ De var de modigste af jøder, og var guldsmede. De havde indgået en pagt med budbringeren. Da slaget ved Badr fandt sted, begik de overtrædelser og viste jalousi og krænkede pagten. Derpå åbenbarede Allah, den hellige og den højtstående, til Sin budbringer [Koranen, sura 8, 58:]

10

58. Og frygter du troløshed fra et folk, så bryd (overenskomsten) med dem på lige måde, thi Allah elsker ikke de troløse.”⁵

15 - Allahs budbringer havde sagt: ”Jeg frygter Banu Qainuqa”, og efter dette vers hedder det, at han marcherede mod dem.

[Al-Tabari – Muhammed får en åbenbaring og drager mod Qainuqa-stammen:]

20 Ifølge Al-Zuhri-Urwah: Gabriel bragte følgende vers ned til Guds budbringer: ”Og frygter du troløshed fra et folk, så bryd (overenskomsten) med dem på lige måde” [Sura 8,58] Da Gabriel var færdig med at give dette vers, sagde Guds budbringer: ”Jeg frygter Banu Qainuqa.” Urwah siger: Det var på grundlag af dette vers, at Guds budbringer drog imod dem.

25 Ifølge Al-Wagidi-Muhammad b. Salih-'Asim b.'Umar b. Qatadah: Guds budbringer belejrede dem i femten dage og forhindrede nogen af dem i at komme ud. Derefter overgav de sig på nåde og unåde til Guds budbringer. De blev lænket, og han ønskede at dræbe dem, men Abdallah b. Ubaïy talte til ham på deres vegne.

30 [Ibn Sa'd - Abdallah ibn Ubaïy redder Qainuqa-stammen fra Muhammeds hævn:]

De lukkede sig inde i deres fæstning, så han (budbringeren) belejrede dem, indtil Allah indgød frygt i deres hjerter. De underkastede sig kravene fra Allahs budbringer om, at deres ejendom skulle være budbringerens, mens de kunne tage deres kvinder og børn med sig. Så blev deres hænder på hans [Muhammeds] ordre bundet på ryggen. Allahs budbringer udpegede al-Mudhir Ibn Qadamah al-Slimi af Banu al-Silm fra Saad Ibn Khaythamah-stammen, til at binde deres hænder på ryggen. Abdallah Ibn Ubaïy havde en samtale med Allahs budbringer om dem og bøn-faldt ham (om at frigive dem). Derpå sagde han [Muhammed]: ”Lad dem være, må Allah forbande dem og forbande ham, som er med dem! Han opgav tanken om drabet på dem og beordrede dem forvist fra Medina.

40

⁴ Abdallah Ibn Ubaïy: Førrende skikkelse i Medina. Leder af de såkaldte ”hyklere”, der var betænkelige ved Muhammeds styre.

⁵ Se tekst 22

[*Ibn Ishaq - Abdallah ibn Ubaiy redder Qainuqa-stammen fra Muhammeds hævn:*]

'Asim b. 'Umar b. Qatada sagde, at Banu Qainuqa var de første af jøderne, der mellem Badr og
5 Uhud,⁶ brød deres aftale med budbringeren og gik i krig. Budbringeren belejrede dem, indtil de
overgav sig betingelsesløst. Abdallah b. Ubaiy b. Salul gik til ham, da Gud havde givet dem [Qai-
nuqa-stammen] i hans [Muhammeds] magt og sagde: "O Muhammad, behandl mine klienter
venligt (de var nemlig allierede med Khazradj⁷), men budbringeren afviste ham. Han gentog
ordene, og budbringeren vendte sig bort fra ham, hvorefter han stak sin hånd ind i kraven på
10 budbringerens klædning. Budbringeren blev så vred, at hans ansigt næsten blev sort. Han sag-
de: "Pokker tage dig, lad mig gå!" Han svarede: "Nej, ved Gud, jeg vil ikke lade dig gå, før du be-
handler mine klienter venligt. Firehundrede mænd uden panser og trehundrede med panser
har beskyttet mig mod alle mine fjender, ville du hugge dem ned på en formiddag? Ved Gud, jeg
er en mand, der frygter, at forholdene kan ændre sig."⁸ Budbringeren sagde: "Du kan få dem."
15 Min far Ishaq b. Yasar fortalte mig fra 'Ubada b. al-Walid b. 'Ubada b. al-Samit der sagde: Da
Banu Qainuqa kæmpede mod budbringeren, fremførte Abdallah b. Ubaiy deres sag og forsva-
rede dem, og 'Ubada b. al-Samit, som var en af Banu 'Auf, som havde den samme alliance med
dem, som Abdallah havde, gik til budbringeren og fralagde sig ethvert ansvar for dem til fordel
for Gud og budbringeren, og sagde: "O Guds budbringer, jeg tager Gud og hans budbringer og
20 de troende som mine venner, og jeg giver afkald på min aftale og venskab med disse vantro."
Om ham og Abdallah b. Ubaiy, kom denne passage fra 'Bordet' [Sura 5,51-53⁹] ned:

51. *O, I troende, tag ikke jøder og kristne som venner, de er venner af hinanden. Den af jer, der gør
dem til sine venner, er en af dem. Gud vejleder ikke misdædernes folk.*

25 52. *Alligevel ser du dem, i hvis hjerter der er sygdom,*

- dvs. ` Abdullah b. Ubaiy, da han sagde, "Jeg frygter, at forholdene kan ændre sig."

30 *kappes med hinanden for at komme til dem og sige: "Vi frygter en skæbnens omskiftelse vil ramme
os." Men det kan være, at Gud vil bringe sejren, eller nogle bud, og så vil de finde sig selv angerful-
de, på grund af det, de har holdt hemmelig i deres inderste. 53. Og de troende vil sige: "Hvad, er
det dem, der ved Gud svor de mest bindende eder, at de var sammen med dig?"*

- Og når det gælder Guds ord [Koranen, sura 5,55-56:]

35 55. *Din ven er kun Gud og Hans budbringer og de troende, der udfører bøn og betaler almisse og
bøjer sig ned.*

40 - så nævnes 'Ubada, der tager Gud og Hans budbringer og de troende til venner og giver afkald
på sin aftale og venskab med Banu Qainuqa.

⁶ De to slag i henholdsvis 624 og 625.

⁷ Qainuqa-stammen er klienter (mawali) af eller i forbund med Khazradj-stammen, som Abdallah b. Ubaiy tilhørte.

⁸ Eller "at skæbnens omskiftelse skal ramme os".

⁹ Se ligeledes tekst 45

56. Den, der gør sig til ven af Gud og Hans budbringer og de troende, de tilhører Gud, de er de sejrende.

5

[*Al-Waqidi om fordrivelsen af Qainuqa-stammen:*]

Muhammed b. Maslama drev dem ud [af deres befæstede huse] og indsamlede deres ejendele, blandt hvilke, der var deres værktøj - for de var guldsmede - og der var mange våben. [Byttet fordeles, hvorefter *Al-Waqidi* fortsætter:] Muhammed betroede 'Ubada b. al-Samit udvisningen af jøderne. Han havde tidligere også stået i forbund med dem, ligesom Ibn 'Ubaiy, men brød med dem, så snart de påbegyndte fjendtlighederne, og svarede på Ibn 'Ubaiys bebrejdelser: "Hjerterne har ændret sig, og islam har udvisket aftalerne." Efter en frist på tre dage, som Muhammed havde givet dem, uddrev 'Ubada jøderne, idet han gik bag dem til Dhubab. De flyttede til Adhra'at i Syrien. De penge, de skyldte i Medina, måtte de på Muhammeds ordre hurtigt stille sikkerhed for.

20

J. M. Rosenløv: *Islam – Grundlæggelsen og den tidligste ekspansion* (2013)

25

[Ibn Ishaq: *Sirat Rasul Allah*, her efter A. Guillaume: *The Life of Muhammad*. Oxford [1955] 2009, afs. 383, 545-547 (s.260, 363f.); *Al-Waqidi, Kitab al-Maghazi*. Her efter J. Wellhausen: *Muhammed in Medina. Das ist Vakidi's Kitab Almaghazi in Verkürzter Deutscher Wiedergabe*, Berlin (1882) s.92f.; Ibn Sa'd: *Kitab al-Tabaqat al-Kabir*, her efter overs. af S. Moinul Haq, Pakistan Historical Society, Volume 2, s. 32; *Al-Tabari: Ta'rikh al-rusul wa'l-muluk*, her efter W. M. Watt & M.V. McDonald, *The history of al-Tabari*, vol. VII, New York 1987, afs. 1360 (s.86)]